

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria :
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

N-rii de Duminecă pe an

— 4 coroane. —

Pentru România și

străinătate pe an:

40 franci.

Manuscripte nu se napotăză

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INȘERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Afăș abonamentele cât și
inșertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrieri nefrancațe nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

APROPIERE?!

„Arad és Vidéke” de ieri scrie:
„Puțin și cei cari sunt bine informați
în Arad au știut despre un plan pa-
triotic, despre un eveniment ce se prepara,
în interesul căruia se netezea deja tere-
nul de mai multe luni. Cu ajutorul unui
mare eveniment, planul era să se promove-
ze apropierea Maghiarilor de Români,
ceea-ce era să fie o serbătoare strălu-
cintă a frăției maghiaro-române. Oste-
neala a luni de zile se poate însă azi
considera ca zadarnică: planul n'a
reușit, și anume din cauze din care
mulți vor pute trage concluzia că va
trece încă multă vreme până ce tendințele
bune și patriotismul să ajungă la valoare.”

După ce spune că pentru ideea
aceasta era câștigat deja fișpanul
Urbán, și că pentru inițierea între Ro-
mâni a ideii a fost angajat dl Ioan
Beleş, care avea misiunea să câștige
pe episcopul Goldiş, își exprimă re-
gretul, că toată afacerea a rămas
baltă din cauză că plenipotențiatul P.
S. Sale Episcopului, dl referent școlar
R. Ciorogariu, a zădărnicit tot planul
prin chestii de formă: a pretins anume
ca Ungurii să facă primul pas, ceea-
ce ei n'au voit însă, pentru a nu
înjosii — ideta!

Dorința celor dela „Nemzeti Szö-
vettség” ar fi fost deci ca Români din
Arad să roage pe Unguri a bine-voi
să aranjeze cu noi împreună un bal,
care să fie serbătorea strălucită a
frăției maghiaro-române.

Ei bine, asta nu se puté. Primul
pas spre înțelegere cu concetățenii
noștri maghiari, înțelegere pe care toți
Românii ar dori-o, nu poate să se facă
pe parchetul lustruit ori la masa albă,
ci la masa verde! Vieța socială mai
apropiată între Români și Maghiari
se poate închipui numai ca o urmare
a situațiunii politice. După ce se va fi
făcut înțelegere pe teren politic și va
fi trecut la mijloc vreme îndelungată,
în care să ne fi convins și unii și
alții, că pacea e sinceră, că înțelege-
rea s'a făcut fără gând rezervat, numai
atunci se poate închipui posibilă și o
apropiere pe teren social.

În aceiași vreme însă, în care
la comitat fișpanul împedcă cu forța
pe Români a și apara drepturile, cum
s'a făcut față de d-nii C. Gurban, pro-
topop și Russu Șirianu, publicist; când
toate comitatele maghiare primesc
adresa secuiască în care se urgen-
tează revisuirea legii de naționalități în
sens de a ni-se lua și bruma de drep-
turi ce ea ne asigură, a veni să pro-
pui ca Români să aranjeze baluri co-
mune cu Ungurii, este o copilărie.

Și încă cine vine să pună la
această apropiere socială? D-nii
dela „Nemzeti Szövettség”? Dar Româ-
nimea întregă se ferește de această
societate maghiarizatoare! Și indeo-
când, noi Români din comitatul Ara-
dului, nu vom fi uitat escursia dom-
nului cari porniseră cu steagul maghia-
rității pe Valea Crișului Alb, locul de
naștere al marelui nostru erou Iancu,
unde care ne mai amintește și cum,
dată cu inaugurarea constituționa-

lismului maghiar, s'a desființat comita-
tul și vieța românească a Zarandului!

Până ce nu se aranjează însă
cele politice, așa cum a spus-o de
altfel la masă albă P. Sfințitul Epi-
scop al Caransebeșului, nu poate fi
vorba de apropiere socială. Din sim-
plul motiv că fiecare Român bun
n'ar puté să judece decât astfel:
Oamenii aceștia — Ungurii — doresc
apropierea de noi nu din iubire fră-
țească, ci din motive streine frăției!
Căci frate imi este numai cel ce-și
împarte tot ce are cu mine. Conce-
tățenii noștri maghiari însă, conduși
d'un șovinism condamnat, nu vor
să ne admită nici un drept și dacă
țin să ne apropiem de ei, este nu-
mai ca astfel să ne câștige pentru
— ideia de stat unitar național ma-
ghiar, ideie care nu se poate realiza
decât peste ruina noastră, a națio-
nalităților.

Este deci o muncă zadarnică
stăruința ori și căruși Ungur, fie cât
de sus pus, care față de noi ar pro-
ceda fără să țină seama de senti-
mentul comun al Românilor, senti-
ment care ne impune rezervă și dis-
tanță chiar pe teren social, până ce
nu ni-se dă considerație pe teren po-
litic.

Noi, toți Români, și d'acel și
din România, dorim sincer o înțele-
gere frățească cu Ungurii. Suntem
două popoare avizate una la alta,
singurii streini în potopul slav ce ne
înconjoară.

Ungurii trebuie să înțeleagă însă
dreptele noastre cereri politice, și nu
mai după ce le vor accepta în chip
leal, va fi sosit timpul oportun pen-
tru discuția apropierei pe teren so-
cial.

Desmînțim în chipul cel mai hotărât
știrea pe care o dă „Magyar Szó” (dela 3
Martie n.). Nu i adevărat că în zilele aceste
(și anume la 1 Martie) Români ar fi ținut
în Arad un conventicol secret, care ar fi avut
drept rezultat un nou partid român: partidul
tinerilor (junimist), cum îl numește. Cu atât
mai puțin adevărat este apoi ceea ce scrie
despre hotărârile (?) ce acest partid a luat:
că va face adică în Dietă obstrucție!

„Liberalii” „democrații”. În
seara de 28 Februarie s'a dat un mare
banchet în Hotelul Național din Buda-
pesta, în onoarea... lui Podmaniczky,
presidentul clubului liberal.

La banchet au luat parte, primul-
ministru Széll, care luase cu sine din-
tre miniștri pe Hegedüs și Darányi, —
Wekerle, Horánszky, Tisza István,
Szent-iványi, și alți fruntași ai par-
tidului guvernamental.

Acest banchet însă, arangat în
onoarea lui Podmaniczky, precum se
recunoaște din toasturile ce s'au ridicat,
a urmărit altceva decât serbătorea pre-
sidentului clubului budapestan.

Ne-o spune aceasta și „Pesti Na-
pló”, la loc de frunte, în numărul său
de Sâmbătă, scriind următoarele: „Ni-
menți nu s'a gândit că acest banchet
va fi un răspuns organizațiunii agrare...
dar e fapt că a devenit acela”

Țăstul primului ministru, accen-
tuează întărirea elementelor forței de stat,
prin ridicarea înși din clasa mijlocie. Prin
urmare, relevează necesitatea întăririi
elementelor democratice, — pe când
aderenții săi agrari, pe a căror mini-
stru serbătorit (dirigitorul agriculturii)
l'a luat cu sine la banchet, căută întă-
rirea în: marea proprietate.

La acest banchet „democrații” s'au
presintat în gală, în frac și cu decora-
țiuni pe piept și au șampanisat sub
firma de „liberali democrați”, în onoa-
rea lui... Podmaniczky.

Ce vor zice cei din jurul ziarului
Hazánk la aceasta? E greu să te gu-
vernamentalizezi, sau să ajungă măcar
„materie explosivă” între „democrații”
maghiari, pe cari îi ține împreună ali-
pirea la putere, fie ea „democrată”,
„mercantilistă”, etc. sau ori cum s'ar
porecli!

Marfa de altfel e cam aceeași, sub
toate firmele.

Schimbare în politica rusească.

(S.) De când neorinduelile și cri-
mele bulgărești au indignat și revol-
tat lumea cultă, marele protector al
micilor desmățați din Balcani și-a în-
tors fața dela favoriții săi.

Intervenția energică a represen-
tantului Rusiei dela Constantinopol pe
lângă Poartă, pentru reprimarea cu
toată asprimea a mișcărilor revoluțio-
nare macedo-bulgare a făcut o „bună
impresie”, sau mai bine zis a surprins
pe cei-ce își dau seamă de firul care
leagă pe rebelii din Balcani cu „so-
cietățile de binefacere” din Rusia; a
pus în nedumerire pe cei-ce cunosc
desfășurarea politicii bulgare în tim-
pul din urmă, căci știut este, că Bul-
garia și în special principele Ferdi-
nand a jertfit totul — până și pe cel
mai mare și mai luminat patriot bul-
gar, Stefan Stambulof, pentru a me-
rita grația Țarului.

Nu este, cu toate acestea, o
enigmă purtarea Rusiei față cu devo-
tații săi minori, ci din contră, ea ne
este o nouă dovadă pentru felul ca-
racterului politicii moscovite.

Nu este întâia oară că Rusia își
bate joc de exploatații săi, calcă în
picioare pe cei-ce i-a folosit și îi aban-
donează când nu mai îi sunt de tre-
buiță, — sau când ei s'ar întrece și
ar merge prea departe în credința că
aspirațiile lor alimentate de patron
sunt aspirații juste, ear' nu simple mo-
tive de agitație puse în toporiște pen-
tru serviciul tendințelor rusești!

Politica rusească în Balcani, și-a
pus ținta de a strica de a învrăjbi pe
Bulgari cu toți vecinii lor, de a-i com-
promite în fața tuturor țerilor culte,
în același timp câștigând plebea pen-
tru pan-rusism.

A reușit acum, — cu Bulgarii se
poate juca așa cum voiește, este deci
oportun ca să le pună căpăstrul, ca
să nu mai pornească de-acum înainte
decât după pocniturile și loviturile bi-
cifului câștigător.

În această situație, Bulgarii mai
au astăzi oare simpatii în lume, mai
au unde apela?.. Mai poate cere
criminalul grație, ajutor și sprigin de
altundeva decât dela instigatorul său,
care depunând masca, i-s'a făcut ju-
decător?

Aceasta fiind cucerirea mai de
pe urmă a Rusiei în Balcani, natu-
ral că politica moscovită nu se va
opri, nu se oprește aci. Bulgarii prinși
în capcană, este rindul Sârbilor de-a
întra la același stăpân.

Serbia lagată, din punctul de ve-
dere al intereselor nemijlocite chiar
prin situația sa, de monarhia noas-
tră, a resistanță multă vreme păengi-
nișului care se numește politica ru-
sească în Balcani și poate că era
spre marea ei fericire și spre întărirea
liniștei și stabilirea echilibrului în Bal-
cani, dacă politica reprezentată de re-
posatul rege Milan, ar fi fost dusă
de un personaj mai demn: nu s'ar
fi copromis politica prin compromite-
rea personajului care o reprezenta.

Astăzi însă, decând cu nașia mare
din Petersburg, regatul regelui Alec-
sandru e din ce în ce prelins de va-
lurile rusești, pregătind Serbiei ace-
iași soartă, în ale cărei lanțuri stă azi
Bulgaria.

Astfel operează în Balcani astfel
își pregătește terenul, peste capul
monarhiei noastre și al României, —
și de-aceea, datorita și interesul paz-
nicilor porților Orientului contra cu-
tropirei slave este, să ducă o consti-
entă luptă pentru prevenirea întăririi
Rusiei și influenței ei în Balcani.

La Viena și la București acest
lucru a fost înțeles, ear celor dela
Budapesta să le fie în minte, în loc
de utopia „imperialismului maghiar”,
datoria de a sprigini din toate pu-
terile, cu bună credință o acțiune
pornită în acest sens.

Taina maghiarizării.

Se știe că maghiarizarea numelor mai
ales sub Bánffy luase proporțiuni mari,
pentru că poruncă aspră era dată p'atunci în
toate părțile.

„Magyar Szó (dela 3 Martie) ne spune
acum că Bánffy a lucrat și cu bani! Eală
ce scrie anume, pentru a lăuda pe fostul
prim-ministru:

„Bani mulți și bani ai fondului de
dispoziție el i-a cheltuit nu pentru a plăti
pe cei ce l laudă, ci pentru cei cari își ma-
ghiarizau numele. Ei, ce o să știe nepoții,
că Bánffy a împărțit bani celor cari și au
maghiarizat numele. O're magnații mulți ai
Ungariei își mai aduc ei aminte că stămoșii
lor de ce au primit averi și rang?

„Să ne aducem numii aminte de charta
țerii, cât era de împetrizată cu numiri străine.
Cine a adus lege pentru maghiarizarea nu-
melor orașelor?

A mai cita din articol, e de prisos.
Ajunge mărturisirea, că banii contribuabili-
lor s'au cheltuit pentru a cumpăra suflete:
oameni slabi cari să-și maghiarizeze nu-
mele.

Presă străină despre guvernul Sturdza.

„Neues Wiener Tagblatt“, care că pentru străinătate schimbarea ministerului în România nu are nici o însemnătate, de oarece înțelegerea politică externă, condusă de regele Carol, nu se schimbă nici odată.

Ziarul vienez adaugă că regele Carol a făcut din România un simpatic centru de pace. Pentru aceasta toată Europa apreciază și stimează regatul român.

„Neues Wiener Tagblatt“ mai spune că dl. D. A. Sturdza e apreciat în străinătate tot atât de mult cât și dl. Carp; datorită sa principală este reforma administrativă.

România, care s'a dezvoltat într'un mod strălucit, nu poate să rămână sub greutatea crizei financiare, cu atât mai mult, că se apropie timpul reînnoirii tratatelor de comerț.

Din România.

Economiiile d. lui Dim. Sturdza, și ale guvernului său sunt următoarele:

— Reducerea leilor prefectilor de la 1500 lei lunar la 800.

— Reducerea alocațiunii destinate întreținerii trușelor.

— Suprimarea funcțiilor inspectorilor generați administrativi.

— Suprimarea jandarmeriei rurale.

— Suprimarea funcției de director al închisorilor și trecerea acestui serviciu la ministerul de justiție.

— Suprimarea funcțiilor de șef de cabinet la diferitele departamente afară de acela de la ministerul afacerilor străine.

— Suprimarea sub-prefecților și diferite alte economii radicale în corpul micilor funcționari administrativi. („Apăr. Naț“).

Nouile numiri de prefecti, secretari generali la diferitele ministere și în alte înalte funcțiuni, s'au făcut deja.

La ministrul de finanțe secretar general, a fost numit dl. V. Brăteanu; la interne Luca Ionescu, la culte și instrucțiune G. Adamescu, la domenii dr. O. Băicoianu tot puteri tinere.

Prefect al poliției capitalei a fost numit dl. Emil Petrescu, la Iași N. Gane.

D. Fleva care fusese numit abea de trei săptămâni ministru reprezentant la Roma, și-a înaintat demisia. În locul lui se zice că va fi numit dl. P. Poni, fost ministru, president al Academiei.

Cu toții, înainte!

Sub titlul de mai sus, „Voința Națională“ de Vineri scrie următoarele:

Aseară a avut loc, la clubul național-liberal din Capitală, una din acele adunări înălțătoare de suflete și prevestitoare de bine, nu atât prin numărul cel mare al celor cari veniseră să salute pe membrii guvernului, cât mai cu deosebire prin căldura, prin dragostea și entuziasmul ce le-au prodigat, prin concordia frățească, prin încrederea nemărginită și concursul neconditionat al tuturor, pus larg și din toată inima la dispoziția guvernului presidat de dl. Sturdza.

În vastele saloane ale clubului, prea mici pentru a încăpea pe toți cari veniseră să asculte cuvântul mântuirii, a bătut a seară o singură inimă, a fost un singur gând, o singură voință.

Străns unit și nedespărțit în jurul șefului său venerat, partidul național-liberal, preocupat numai de interesele superioare ale țării, primejdite prin nesocotința și nepriceperea prăbușitului regim, a luat asupra-și cu hotărâre și energie răspunderea unei situațiuni excepționale de grele, sigur că, cu puteri unite și cu încredere în puterile de viață ale țării, el va învinge și de astă-dată toate greutățile și va îndruma din nou Statul pe calea propășirii trainice.

Ne dăm bine seamă în ce împrejurări alarmate a trebuit ca partidul național-liberal să ia și acum conducerea destinului țării; știm câtă răspundere apasă asupra-și în aceste împrejurări istorice.

Șeful partidului și al guvernului, dl. Sturdza; d-nii miniștri Aurelian Palade, Brătianu și Stoicescu; dl. Emil Costinescu, d-nii Morțun și Sterea, au expus aseară, pe rând, o mare parte din greutățile ce avem de învins, dar cu toții într'un gând și în aplausele frenetice ale tuturor, guvern și fruntași, bătrân și tineri, s'au declarat gata de a pune în serviciul țării atât de greu încercate, tot devotamentul, toată munca și toată energia cerută.

Partidul național-liberal a dat deja, în opozițiune, pilda unei acțiuni vii, dar înțelepte; el revindecă pentru sine gloria de a fi fost condus numai de marile interese ale Statului și de a fi știut să lupte strict în marginile legilor și ale constituției.

Partidul național-liberal, după cum constata dl. Sturdza la ultima întrunire publică, a venit „nesmintit la putere — nu prin minciună, nu prin fals, nu prin intrigă, nu prin răscoală de stradă, nu insultând

armata, nu prin cete de sărămidari și ciomăgași, ci prin puterea ce i-a dat dreptatea că el apără interesele țării și ale cetățenilor, pe cari le are în vedere, și prin puterea judecătorească ce are dreptă, care a biruit, care nu putea să nu birue“.

La guvern, șeful partidului și frunzașii noștri, cu cari toți suntem solidari și am luat răspunderea, vor ști de asemenea să îndrepte o situație intolerabilă, prelungită par'că într'adins de cel care au creat-o prin nepriceperea și nesocotința lor — vor ști să pună regulă în gospodăria Statului și să-i redea strălucirea de altă-dată, încrederea în noi și în viitorul țării.

Vrajba în partidul conservator din România.

În viața partidului conservator din România e mai gravă vrajba ce s'a produs în partid, decât căderea dela putere.

În urma votului dat de Camera, conservatorii s'au rupt adică în două tabere. Pe de o parte este șeful partidului, dl. Cantacuzino, însoțit de d-nii I. Lahovary, Take Ionescu, general Manu, G. Panu și alții, ear' în cealaltă parte dl. Carp, cu toți junimiștii și din ramura veche conservatoare cu dl. N. Filipescu și amicii acestuia.

Că ce luptă se poartă între aceste tabere, se poate judeca și din următoarele:

Sub titlul „Opera celor 56 voturi“, „Epoca“ iarăși dl. Nicu Filipescu scrie următoarele:

„Cele cincizeci și șase de voturi conservatoare la olaltă cu voturile liberale au reușit să zdrobească guvernul Carp cu majoritatea unui vot.“

„Tristă biruință ale cărei roade vor fi greu de înlăturat când, mai târziu, fatal, învingătorii vor fi cuprinși de tardive remușcări.“

„Cari sunt rezultatele votului din memorabilă ședință de Luni?“

„Dl. Carp a fost împiedecat de a-și executa planul d-sale financiar, a fost împiedecat de a scăpa țeara și a adăoga astfel un nou titlu de glorie la activul atât de bogat al partidului conservator. Și cel care au făcut aceasta, n'au nici măcar scuza să fi fost în stare a forma ei un guvern și a salva onoarea partidului conservator. Nici nu s'au gândit la aceasta. Ei 'și au zis: „după noi vie potopul“ și au distrus fără a avea puțința de-a recădea ceva peste ruine.“

„Votul de Luni a creat partidului conservator o măhnitoare situațiune: vrajba, luptele cu mobiluri personale au fost introduse

în acest partid al cărui membri n'au cunoscut până azi altă luptă între dînșii decât nobila emulațiune de-a face ceva și mai bine spre folosul obștească.“

Sub titlul „Onoare Camerei“, dl. Take Ionescu scrie în „La Roumanie“, între altele:

„Camera a dat dreptate dlui G. Gr. Cantacuzino în contra dlui P. Carp, comitetului delegaților în contra guvernului.“

„Majoritatea e așa cum e. Nu așa cum pare: de un vot în „Monitorul Oficial“; de cincizeci de voturi în realitate.“

„Înțelegem sentimentul care a hotărât să se abțină d-nii G. Gr. Cantacuzino și I. Lahovary; sentimentele deputaților care au votat cu guvernul, deși dau preferință ideilor comitetului delegaților față de ale dlui Carp. Ei au putut fi impresionați de cuvintele unui orator, care părea a se teme că partidul conservator va fi pus în neputință de-a deservii opera ridicării finanțelor noastre.“

„De altfel, după strigătul de alarmă dat de dl. Carp, care are asupra situației noastre o concepție ultra pesimistă, esitarea a trebuit să determine, în favoarea moțiunii de încredere, ceea-ce se numește voturile „cu moartea în suflet!“

„Dar' să nu mai vorbim de scrutin. Esențialul e că adunarea a respins un proiect pe care n'am încetat de a-l considera ca excesiv...“

„...Trebuie să recunoaștem că tot este cu puțință guvernului, afară numai de a-și substitui voința aceeași unei adunări care represintă în adevăr țeara.“

„Dl. Carp a invocat salvarea publică; i-s'a răspuns însă că această salvare putea fi asigurată prin mijloace mai puțin radicale. La cifrele sale au fost opuse altele, și dacă dl. Carp n'a voit „să fie ghilotinat prin persuasiune“, nici contribuabilii n'au voit să cadă sub cuțitul său!...“

Imperialismul maghiar.

Croații și Serbii, după cum era de prevăzut, protestează cu energie și arată absurditatea planului cu imperialismul maghiar susținut de „Budapesti Hirap“ în două articole de care ne-am ocupat și noi.

Astfel Sryobran din Agram scrie:

„Imperialismul maghiar este o politică exagerată de maniac, care Ungurilor nu le va face nici un bine, ci din contră: le va face dușmani încă mai mulți de cât au acum. Ar proceda deci mai bine, ca în loc de a-și face dușmani, să-și câștige minte, ca mulțumind aici, în patrie, naționalitățile, să asigure pacea internă. Ear Bosnia și de pace, că nimeni nu-l cheamă acolo și nici n'au ce să caute acolo.“

Ear' „Obzor“ după-ce dovedește că Ungaria n'are nici un drept asupra Bosniei și a Dalmației, scrie:

Atâta dor....

Era o vreme, nu demult,
Când altfel ne priviam;
Când aș fi vrut să tot ascult
O viață 'ntreagă glasul tău.
Atât de bine ne simțeam,
Că nu ne mai gândeam la rău.

Stând la povești, cu gândul dus...
Cu drag te-ascultam;
Nu 'nțelegeam din al tău spus
Decât o vorbă abea...
Mă dojeniai, ear eu taceam.
O vorbă ne'mpăca.

Nu e prea mult de-atunci și tot
Imi pare-un veac întreg;
Mult mă gândesc și tot nu pot
Ca să 'nțeleg cum de-a perit
Atâta dor, — nu înțeleg
Cum de s'a șters, ca un clipit.

De ce-mi tot ești în cale?

De ce-mi tot ești cale
Cu zimbetul tău blând,
Și-adănc sapi feții tale
Conturi în al meu gând?

Te arăți și dispari eară,
Ca și o floare 'n vânt,
Și faci în minte-mi seară
Și'n inimă mormânt.

De ce nu stai cu mine,
Cu mine ani întregi,
Să-ți spun... povești divine,
Și să mă înțelegi?

Decât să-mi turburi gândul
Pe vremi lungi nesfârșite,
Mai bine 'ntoarce rîndul
Și fă din ani clipite.

Titu.

Ochetă.

E chiar un'an, decând ne-am cunoscut —
Și'n nesfârșitul timpilor noian
E tare scurtă vremea de un an,
... Dar totuși mie lungă 'mi-a părut.

O vraje mie'n cale mi te-a dat,
Să-mi fi dulcilor visuri căpătii
Și ca scântea dragostei s'o pui
În pieptul unui bun și blând... băiat

Și eu naiv, credeam că până'n veac
Noi tot așa de dragi ne vom avea —

Doar deună luni trecură abea-abea
Și-ai început să-mi spui că: alții-ți plac.

Lăsați-mă...

Lăsați-mă să cânt
În taina serii;
Și tot ce am în gând
Să dau uitării!

Lăsați-mă să joc
În lucră — afară;
Năcaz și griji pe loc
Ca să-mi dispară!

Lăsați-mă să beau
Din cupa plină,
Căci viața mea eu vreau
S'o fac senină!

Să dorm.

Să dorm și să visez așa vrea...
În vis e fericirea,
Pe care-o cauți înzadar:
N'o aști nicăierea.

Somnul dulce îți alină
Trupul, gândul obosit
Și te face ca să-ți uiți
De-al tău trăiu nefericit.

Ear în vis îți vezi seninul
Vieții tale nepătruns,
Numai visul îți arată,
Tot ce'n viață e ascuns.

Veril.

„Dacă e vorba de drept asupra acestor provincii, apoi acest drept îl are numai Croația. Ungaria nu poate să aspire la nici o simpatie în Balcani, până ce în țară pri-gonește naționalitățile. Nici în privința cultura-lă popoarele din Balcani n'ar pute să câștige nimic în urma hegemoniei maghiare, pentru-că o cultură maghiară, care să ridice nivelul cultural al popoarelor balcanice, nu există!

„Goană“ ?!

Pin fraudă s'au introdus, în min-ciună au trăit și așa se vede, căși au mai rămas p'aci din „neamuri“ și „bagaj“, tot prin minciună vor să se mai susțină.

Nu puteau deci să nu-și dea arama pe față și în chestia grevei pedagogilor de cursurile III și IV, pe care, după-ce au provocat-o și alimen-tat-o, acum caută s'o și exploateze scriind, pe conta noului sistem, cele mai nerușinate neadevăruri în orga-nul lor, în „Gazeta“ dela Brașov.

Astfel în numărul de ieri sub titlul „Prigonirea pedagogilor din Arad“ caută să alarmeze lumea, presintând pe actualul episcop și pe referentul său ca oameni cruzi la suflet, cari nu s'au genat să lovească în vechiul sis-tem — ori mai bine în remășițele lui — chiar prin prigoniri puse la cale contra tinerimii.

Pentru a demonstra aceasta, „biu-roul neamurilor“, redus acum, de când a plecat din Arad dl Dr. T. Popescu, la condeiul lui—Maglaș publică o litanie lungă, din care numai atâtă este ade-vărat că da: 7 elevi au fost eliminați ear' 6 relegați, pe câte un an.

Purtarea acestora a fost însă atât de păcătoasă, că au mers până să denunțe — spunând minciuni inspec-torului școlar, — și cine ține la școala și biserica sa, nu putea să dea o pe-deapsă mai mică acestor înrâșiți, pe cari, dacă dl Pop II va plasa la Blaj cum se zice că li-a promis, eparchia Aradului n'are să simtă nici un regret.

Că ce „pedagogi“ au fost și sunt aceștia, și ce purtare au avut, știe mai bine consistorul care a pronunțat sentința unanim și pe baza documen-telor și faptelor petrecute, ear nu anonimul care umple coloanele „Ga-zetei“ și ale *cebulalt organ* al neamu-rilor, a fițuicei din Timișoara.

Dacă „Gazeta“ este atât de ob-iectivă, cum se face că n'a scris nimic cu ocazia grevei întemplată sub Meșianu, când un grup întreg de pe-dagogi s'au dus la preparaudia un-gurească ?

Că o răutate condamnabilă o con-duce în campania ce a pornit, reiese și din faptul, că spune neadevăruri. Deserie adică lucrurile așa fel, ca și când consistorul ar fi nenorocit pe toți elevii, pe când adevărul este, că con-sistorul s'a arătat d'o bunăvoință rară: o săptămână întreagă a avut răbdare față de greviști, până ce ei apoi au și reîncept frecuentarea cursurilor.

Ce zice însă organul brașovean de acei „amici ai tinerimei“ greviste, cari li-au dat bani, li-au trimis șoneă și vorbe încurajatoare au rostit ti-nerilor să continue greva, să nu se lase ?

Ce zice dl Murășan de colindarea elevilor pe la inspectorul regesc și pe la foile locale ungurești, unde au acusat și denunțat autoritatea bisericască și școlară română ?

Cât despre felul cum au fost elevii tratați în trecut și cum sunt îngrijiți acum, o să revenim.

Dela congregație.

Sâmbătă, în 2 Martie n., congregația comitatului Arad a ținut o ședință extra-

ordinară sub presidenția comitelui suprem Urbán Iván.

Membri au fost puțini și mai puțin a fost interesul pentru obiectele ce erau puse la ordinea zilei

Primul obiect discutat și primit a fost votarea unei sume pentru zidirea unei noue locuințe pe seama notarului cercual din Bérzava.

Al doilea: primirea propunerii repre-sentanței comunale din Borosineu pentru înființarea acole a unui oficiu de dare.

Amândouă propunerile primite a fost precedate de luarea la cunoștință a rapor-tului comisuniți permanente privitor la pre-liminarul bugetului comunelor din comitat pe anul 1901.

S'au primit apoi câteva propunerii pen-tru pensionarea mai multor oficianți admi-nistrativi din comitat, ear la urmă, fiind un loc vacant, s'a ales ca membru în comisiunea permanentă Pál Miklós cu majoritatea vo-turilor și cu asta ședința s'a terminat, rē-mânând ca protocolul acesteia să se auten-tifice azi (Luni) la oarele 11 înainte de amezai.

Din străinătate.

Serbia și Rusia. Din Belgrad se ves-tește, că Nicolai Tarcov, noul ministru al Rusiei la Belgrad, la prezentarea scrisorilor sale de acreditare a ținut o cuvântare, în care a spus regelui Alexandru, că guver-nul Rusiei dorește să vadă Sârbia în calea pactnicului progres și a bunăstării. Regele Alexandru în răspunsul său a dat exprgie sentimentelor ce păstrează pentru nașul său, asigurând pe ministrul Rusiei, că în silința sa de a face ca relațiile între cele două state să devină prietenești și dura-bile, poate conta la spriginul regelui și guvernului său. — O recentă telegramă din Belgrad enunță, că deși curtea este în doliu, Marți se va da la palat un prânz în onoarea lui Tarcov.

De incheiere.

Brad, 28 Febr. n. 1091.

În Nr. 30 al „Tribunei Poporului“ in-dividul, care de două decenii înveninează, ca un crotal, viața socială din Zarand, fo-losește masea alor 4 tineri spre a da un răspuns la corespondența mea din Nr. 24.

Consecvent manierelor sale bizantine, de ar fi lucrul alb ca zăpada, își taie hai-nole și susține, că e negru. Se face că leșită motive noue și plausible, pentru cari a arangiat petrecere la hotelul „Hun-garia“, ținut în arădă de un jidan. În esență însă întărește, ce am susținut eu: n'au căpătat bere, nu vin, cum au dorit, n'a fost căldura pofită, plus că mâncarea a fost necorespunzătoare unor stomacuri așa delicate. Acestea sunt motive de ajuns, ca să caracterizeze pe cel ce se ascunde după ele.

Întreb numai: pentru aceea arangiază cineva o petrecere socială, ca să aibă oca-siune a se îndopa cu mâncare și băutură ?

Da, am arangiat petreceri la „Hun-garia“, dar numai împreunate cu representa-țiunii teatrale, pentru cari la „Central“ până în vara trecută lipsia bina. Se face însă a nu auzi „onorabilul“, că Maghiarii n'au dat nici o petrecere la „Central“.

Mare lucru, că jidanul dela „Hungaria“ vorbește românește, ear ungurul dela „Central“ ba. Cât cel dela „Hungaria“ și acesta știe, dar are chelneri, cu cari se puteau înțelege, cum pofteau și în fine na e jidan. Că acest Ungur și a bătut joc de public la petrecerea din 1/14 Ian. și încă la porunca stăpânului său, a proprietarului român, e un neadevăr, de care numai acest individ e ca-pabil.

La „Golda“, susține individul, că nu e sală. D'apoi în Șoimuș și pe alte sate, cum se improvisează bina în sale cu mult mai micie ? Pentru publicul ce au avut era prea mult și ospătăria „Cașia“.

Nu odată a zis acest individ, că ma-joritatea absolută a inteligenței române din Zarand formează o clică, ear el cu cumnatu-său, fiind că au fost dați la o parte, for-mează grosul... Așa și acum. Să le fie de bine !

Contaseră să se ridice ear la supra-față pe spatele unor tineri — pe cari i-au momit sub felurile tertipurii, — și acum vō-sându-și vizul nerealisat — după pofța lor — se bocesc ca de pe ruinele Cartaginei.

Cât pentru amenințarea cu „sfetirea cărților“, de, nu prea ne temem. Spre a avé pace, nu va trebui decât să predăm judecătoriei documentele de colomaie, prin cari „onorabilul“ și-a iscălit nimicierea.

X.

Din Dietă.

— Ședința dela 2 Martie. —

S'a continuat dezbaterea asupra bud-getului ministeriului de honvezi, reprezentat prin secretarul de stat Gromon Dezső.

Primul orator al ședinței a fost kossuth-istul Thaly Kálmán, care stăruie pentru armată națională independentă. Nu e mul-tumit de loc oratorul cu honvezimea baro-nului Fejérváry, căci — zice — contele Andrásy Gyula, care a creat honvezimea, a înăreinat pe oficerii honvezi și cu lăși-rea ideilor de stat național maghiar ; pentru asta a căutat dînsul să așeze hon-vezimea prin ținuturile naționalităților. Ora-torul cu regret constată însă, că oficerii honvezimei nu vorbesc unghurește, ci toți se folosesc de limba germană.

Au urmat apoi la rând câteva interpe-lații. Rokossy István a interpelat pe mi-nistrul de finanțe Lukács în cauza subven-ției de un milion florin, ce societatea de navigație „Adria“ o primește anual dela stat, fără-ca să plătească un crucer dare la statul, care o subvenționează.

A doua interpelație a fost a deputatu-lui Ugron Gábor la adresa prim-ministrului Széll în privința unor ordinuri ce se distri-bue din partea Monarchului, indeosebi pri-visor la ordinul „Leopoldin“ și „Francisc Iosif“. Ministrul-president i-a răspuns imed-iat și răspunsul i-s'a luat la cunoștință.

La finea ședinței deputatul Thaly Kál-mán a interpelat pe ministrul-president Széll în cauza anchetei dela Murăș-Oșorheiu. Prim-ministrul a răspuns, că ancheta e terminată și lucrând va avé privilegiul să raporteze camerei despre rezultatul aceleia.

Noutați

Arad, 4 Martie n. 1901.

Și mai ce ar voi Bulgarii ? Cu data de 1 Martie se telegrafează din Sofia, că judecătoriile bulgărești numai în acel cas sunt aplicate să continue procesul asasinilor dela Bu-curești, dacă judecătoriile române le trimt toate actele procesului și dacă le presintă în persoană pe toți martorii și arestați pccesului.

Terminul de abdicere unui redactor responsabil. Fozia ungarească specială „Jog tudományi Közlöny“ într'un număr din urmă publică următorul comunicat: Tribunalul comercial și cambial regesc și Tabla re-gească din Budapesta într'un decis al lor din urmă au enunțat, că un redactor res-ponsabil dela o foaie politică cotidiană, în lipsa altor învoeli stabilite, are drept să pretindă un an ca timp de abdicere. Din motivele acestui decis accentuăm următo-arele: Conducerea unei foi politice, compu-nera cuprinsului ei, care formează cercul de activitate al redactorului responsabil, pretinde multe cunoștințe anterioare, mult studiu și o muncă încordată spirituală ; că redactorul responsabil în urma poziției sale, atât față cu privați și cu publicul, cât și cu autoritățile în urma dispozițiilor legii de presă, totdeauna e responsabil pentru cu-prinsul foil sale ; că în urma acestui cerc al său de activitate important și împreunat cu mare re-ponsabilitate redactorul nu poate fi socotit nici în rangul VI. al legii comer-ciale, nici în rândul personalului sju-tător, cuprins în §§ 88 — 121 ai legi în-dustriale: — redactorul responsabil prin ur-

mare are, fără îndoială, să pretindă un timp de abdicere mai lung și astfel o satisfacție mai mare, decât alți funcționari, cu atât mai ales, fiindcă rar i-se imbie prilegiu pentru a fi din nou aplicat în asemenea funcțiune.

Procesul de divorț al căpitanului Wasserthal, după un timp de trei ani, s'a terminat Vineri, în 1-a Martie n. la forul ultim, la Curia regească din Budapesta, care a enunțat divorțul desăvârșit între căpitan și între soția lui necredincioasă. — Se știe anume, că în anul 1898 absolvenții școlael de cadeți din Sibiu dăduseră acolo un ban-chet, la care luase parte și căpitanul Alex-andra Wasserthal, unul din cei mai iubiți profesori al elevilor dela numita școală de cadeți. Pe la oarele 9 seara, c a p i t a n u l a părăsit societatea și s'a grăbit acasă la tinera sa soție, care p'atunci deja înce-puse o viață necuviincioasă și foarte suspectă înaintea soțului său. Un locotenent de dra-goni, anume Adolf Gariboldi se învêrtia mai ales pe lângă dînsa și soția căpitanului se simția bine în girul curtenetului locotenent. — „Bine că vii, a fost întâmpinat căpitanul, la intrare, din partea soției ; am o mare durere de cap și nu-ar plăce să-mi aduci o sticlă de sodă. Bărbatul i-a împlinit ce-rea la moment.

Bănuind ceva însă în purtarea soției, care sub pretext că e bolnavă refuzase să meargă la banchet, — la oșire a încuiat ușa pe dinafară și numai decât s'a întors cu soda, aducându o din ospătăria din parter. Soția era în pat. La întorcerea sa cu soda, căpitanul a luat o luminare și a căutat prin odaie, ceea-ce seara de obicei o făcuse și până atunci. Cu acest prilegiu a găsit as-cuns după captor pe locotenentul Gariboldi, fără sabie și chiar — fără uniformă. Indignat peste măsură, căpitanul a scos sabia și a străpuns imediat pe seducătorul soției sale, lăsându-l mort pe loc, ear pe soție a alun-gat-o sfară din casă în puterea nopții.

Aceasta e pe scurt istoricul tragediei și se știe, că judecătoria militară cu o rară nobleță a judecat în acest caz groznic, achitând de ori-ce pedeapsă pe căpitanul, care atât de cumplit a răsunat pata pusă pe cinstea casei sale.

Un conte falsificator de cambii. Mai zilele trecute contele Frederic Basselet de la Rosée din München a dispărut de-acolo fără urmă. Contele e de 35 ani și se ocupa îndeosebi cu ingineria și cu fotografiatul. În timpul din urmă dînsul a păgubit pe mai mulți cunoscuți ai sei cu cambii false, până la suma de 11.600 de marce. În urma plânsoril celor păgubiți, contele e curentat în toate părțile, dar până acum nu i-s'a dat de urmă.

ULTIME ȘTIRI.

Londra, 3 Martie. Ministrul de răboiu nu știe nimic despre vre-o capi-tulare a lui Bots, nici despre vre-o ne-gociare între Bots și Kitchener.

Din Tridenburg Buri s'au retras stricând posta, telegraful și telefonul și ducând cu ei munițiuni multe.

Din Capstadt se telegrafează :

De Wett, după-ce și-a unit trupele cu ale generalilor Hertzog și Brant, a rupt victorios cordonul englez și înaintează, cu 3000 oameni asupra Kolesbergului. La 1 Martie el a intrat prin Filipstown.

Lordul Kitchener telegrafează din Pretoria: De Wett a fost silit să se retragă eară la țermul de nord al Oranjului. În Capland nu mai sunt Buri. Două sute Buri au fost prinși. Optzeci de vândători englezi, după luptă înverșunată și după ce au căzut din ei 20, s'au predat Burilor.

„Daily Telegraph“ primește știrea, că De Wett înaintează victorios asupra Kolesbergului. Intreg cordonul Engle-zilor este spart.

Ministerul de răboiu publică date statistice despre trupele trimise în Africa până la 1 Ianuarie. S'au trimis până la acea dată 282.379 soldați, dintre cari au murit în luptă și de boale ori au fost prinși 107.633.

Editor. Aurel Popovici Barcianu. Red: respuns: Ioan Russu Șirianu

Invitare al abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe semestrul prim la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an „ 10.—
Pe 1/4 an „ 5.—
Pe o lună „ 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anunit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună.

Administrația
„TRIBUNEI POPORULUI“.

rum.

Tasár.

Rugăm, stimate menageră,
încercați

D. 5120-3-1972

J. E. S. L.

548 3-4

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“
următoarele opuri:

	coroana	fler
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu cărți geografice	—	—70 „
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2.— „
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80 „
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.— „
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.— „
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popoa, profesor în Brașov.	—	2,50 „
7.) „Răsboiul pentru neatarnare“ de George Cosbuc.	—	1,20 „
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.— „
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3,60 „
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1,60 „
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.— „
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Secopul,	—	1,50 „
14.) Instrucțiuni populare populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilohelm Niemandz	—	1,20 „
15.) „Ioan Botezătorul, tragedie în 5 acte și un preludiu tradusă de Il. Chendi și C. Sandu după Hermann Sudermann	—	2.— „
16.) Henric Ibsen „Ziua Invierei“ Epilog dramatic în 3 acte traducere de Il. Chendi și C. Sandu	—	1.— „

La comanda să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.